

Regeringskansliet,
Justitiedepartementet

De brottsbekämpande myndigheternas direktåtkomst till beskattningsdatabasen (Ju2020/00320/L4)

Datainspektionen har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

I promemorian förslås att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket (behöriga myndigheter) ska få medges tillgång till vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas¹ genom direktåtkomst. Direktåtkomsten ska avse uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott. Det förslås även att det införs en bestämmelse som innebär att Skatteverket är skyldig att lämna ut sådana uppgifter till de behöriga myndigheterna. Förslagen innebär att personuppgifter som behandlas för ett primärt ändamål även kommer att få behandlas för att tillhandahålla information som behövs i behöriga myndigheters brottsbekämpande verksamhet.

Datainspektionen har inget att erinra mot att behöriga myndigheter medges direktåtkomst åt vissa uppgifter i beskattningsdatabasen när det föreligger ett nödvändigt behov av ett sådant utlämnande och det behovet är avvägt mot enskildas rätt till skydd för den personliga integriteten.

Datainspektionen kan dock inte tillstyrka förslaget på nuvarande underlag. Den föreliggande promemorian bygger till stor del på tidigare utredningar och ställningstaganden. I promemorian saknas emellertid en fördjupad analys över konsekvenserna av utredningens förslag för den personliga

¹ Beskattningsdatabasen regleras i lag (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet (SdbL).

integriteten när personuppgifter ska behandlas inom brottsbekämpningen. Det behövs en analys av konsekvenserna för den personliga integriteten som beskriver konkreta risker för enskildas grundläggande rättigheter och friheter av det föreslagna informationsutbytet. Med det som underlag behöver en prövning ske av om intresset av informationsutbytet i de enskilda fallen väger över och kan accepteras utifrån rätten till dataskydd.

Sedan den 25 maj 2018 gäller dataskyddsförordningen² i Sverige. Även om dataskyddsförordningen är direkt tillämplig tillåter eller förutsätter den att medlemsstaterna i vissa avseenden inför kompletterande bestämmelser, antingen i form av preciseringar eller i form av undantag. Detta har bland annat lett till att lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet har anpassats till den nya dataskyddsförordningen. En fråga som inte besvaras av promemorian är om dessa anpassningar till dataskyddsförordningen i nämnda lag är tillräckliga som skydd för den personliga integriteten med hänsyn till den direktåtkomst till uppgifter i skattedatabasen som nu föreslås.

När de behöriga myndigheterna enligt promemorians förslag ska behandla de genom direktåtkomsten mottagna personuppgifterna tillämpas brottsdatalagen med kompletterande lagstiftning. Promemorian innehåller inte en behövlig analys av om de skyddsregler som stadgas i dessa bestämmelser är tillräckliga ur integritetssynpunkt för den nya informationsbehandling som föreslås. Då promemorian saknar en djupare och en självständig analys är det svårt att bedöma vilka konsekvenser det föreslagna informationsutbytet får för den personliga integriteten när de sedan vidarebehandlas av de behöriga myndigheterna.

Datainspektionen ser ett behov av att dessa frågor analyseras och övervägs närmare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Charlotte Waller Dahlberg efter föredragning av juristen Paulo Zavala. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Hans-Olof Lindblom medverkat.

Charlotte Waller Dahlberg, 2020-04-27 (Det här är en elektronisk signatur)

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.